

POSTANOWIENIE

Dnia 24 stycznia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Henryk Pietrkowski (przewodniczący)

SSN Monika Koba

SSN Katarzyna Tyczka-Rote (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa P. Ł. Z.
przeciwko Gminie K.
o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym
w Izbie Cywilnej w dniu 24 stycznia 2019 r.,
zażalenia strony pozwanej
na postanowienie Sądu Okręgowego w Ł.
z dnia 30 maja 2018 r., sygn. akt III Ca [...],

odrzuca zażalenie.

UZASADNIENIE

W dniu 28 grudnia 2017 r. Sąd Rejonowy w K. wydał korzystny dla powoda P. Z. wyrok w sprawie z jego powództwa przeciwko Gminie K. o zobowiązanie pozwanej do złożenia oświadczenia woli. Pozwana zaskarżyła ten wyrok apelacją, wskazując jako wartość przedmiotu zaskarżenia kwotę 46 126 zł.

Sąd Okręgowy w Ł. postanowieniem z dnia 7 maja 2018 r. odrzucił apelację pozwanego. Pozwany zażalił się na to postanowienie. Zażalenie to Sąd Okręgowy odrzucił postanowieniem z dnia 30 maja 2018 r. wyjaśniając, że jest niedopuszczalne w świetle postanowień art. 394¹ § 2 k.p.c.

Wskazał, że w rozpatrywanej sprawie wartość przedmiotu zaskarżenia nie sięga granicy uprawniającej do ewentualnego wniesienia skargi kasacyjnej (art. 398² § 1 k.p.c.), wobec czego postanowienie o odrzuceniu apelacji, mimo że kończy postępowanie - nie jest zaskarżalne.

Pozwana Gmina zażaliła się na postanowienie odrzucające jej zażalenie, zarzucając błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie art. 394¹ § 2 k.p.c. Zdaniem skarżącej niedopuszczalne było przyjęcie niezaskarżalności postanowienia o odrzuceniu apelacji wydanego przez Sąd drugiej instancji, który orzekał o tym po raz pierwszy, ponieważ zażalenie byłoby niedopuszczalne tylko wtedy, kiedy Sąd drugiej instancji oddaliłby zażalenie na postanowienie sądu pierwszej instancji w sprawie odrzucenia apelacji. We wnioskach pozwana domagała się uchylenia zaskarżonego postanowienia w całości.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wyznaczony w art. 394¹ § 2 k.p.c. zakres zaskarżenia zażaleniem do Sądu Najwyższego innych postanowień sądu drugiej instancji niż postanowienia odrzucające skargę kasacyjną bądź skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnych orzeczeń (których dotyczy § 1 tego przepisu), ujęty został przez pozytywne wskazanie grupy zaskarżalnych postanowień, a następnie doprecyzowanie metodą włączeń. W ten sposób wprowadzone zostało generalne założenie, że zażalenie na postanowienie sądu drugiej instancji przysługuje w sprawach, w których dopuszczalna jest skarga kasacyjna i tylko na takie postanowienie, które kończy postępowanie („w sprawach, w których przysługuje skarga kasacyjna zażalenie przysługuje także na postanowienie sądu drugiej instancji kończące postępowanie w sprawie”). Tak wyznaczona grupa postanowień co do zasady zaskarżalnych ograniczona następnie została przez wykluczenie z niej postanowień sądu drugiej instancji, o których mowa w art. 398¹ k.p.c. (co jest zrozumiałe, skoro powołany przepis przewiduje w takim wypadku skargę kasacyjną) oraz postanowień wydanych w wyniku rozpoznania zażaleń na postanowienie sądu pierwszej instancji. Taka formuła konstrukcyjna przepisu powoduje, że nie są w nim wymienione *expressis verbis* jako niezaskarżalne wszelkie postanowienia wydane przez sąd drugiej instancji w sprawach, w których

nie przysługuje skarga kasacyjna, podobnie, jak postanowienia tego sądu niekończące postępowania, jednak także od nich zażalenie nie przysługuje, ponieważ już na wstępie nie zostały zaliczone do grupy zaskarżalnych.

Postanowienie odrzucające zażalenie pozwanej na postanowienie o odrzuceniu jej apelacji, które jest przedmiotem rozpatrywanego obecnie zażalenia, należy do postanowień niezaskarżalnych do Sądu Najwyższego. Jest to postanowienie sądu drugiej instancji wydane w sprawie, w której nie przysługuje skarga kasacyjna, a jednocześnie nie jest postanowieniem wskazanym w art. 398¹ ani też postanowieniem wymienionym w art. 394¹ § 1 k.p.c. Ustawodawca przyjął bowiem założenie, że nie każde postanowienie sądu drugiej instancji kończące postępowanie w sprawie, nawet jeśli dotyczy zagadnienia rozstrzygniętego przez sąd drugiej instancji poza postępowaniem zażaleniowym (a więc, jak określa to skarżący - w jednej instancji) musi podlegać kontroli zażaleniowej Sądu Najwyższego, w niektórych sprawach wystarczające jest bowiem zapewnienie dwóch instancji, spełniających wymagania art. 78 Konstytucji, który zastrzega stronom prawo do zaskarżenia orzeczeń i decyzji wydanych w pierwszej instancji. Sąd Okręgowy w Ł. działał jako sąd drugiej instancji w zasadniczym toku postępowania i jego orzeczenia z tego powodu miały charakter orzeczeń sądu drugiej instancji.

Z tych względów zażalenie pozwanej należało odrzucić na podstawie art. 394¹ § 3 k.p.c. w zw. z art. 398⁶ § 3 k.p.c.

jw